

«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

ЭНГИСИАЛЫ

2016 сыл
Ахсынны
13 күнэ
Оптуорунньук
№146 (10541)

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улуухун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастыг хаһыата»

БЭҕЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын мунһабыттан бэлитээннэр

Ааспыт нэдиэлэбэ «Нам улууха» МТ баһылыгын бастагы солбуйааччы И.И. Сивцева салайааччылаах делегация Бүлүү куоратыгар олонхо ыһыадын тэрээһинигэр хайысхалаах научнай-практической конференцияга кыттыһыны ылан кэллэ.

Ыччат уонна дьэиэ кэргэн политикатын Министиритиэтин тэрийиитинэн ытыллыбыт «Сыл бастыг дьэиэ кэргэнэ» республикатаағы фестивал түмүгүнэн, Үөдэй нэһилиэгин олохтоохтору Нюргуяна, Иннокентий Ивановтар ааттаннар, Ил Дархан бириэмийэтинэн наҕараадаланнылар.

Кэлэр сылтан «Саха сирэ» уонна «Якутия» хаһыат саха сирин олохтоохторугар босхо бериллэр буолар. Онон Нам улуухун нэһилиэктэрин хас биридии ыала олбуордарыгар почта дьааһыгын онороллоро ирдэнэр буолар. Маны таһынан, почта-льон сылдыраыгар мэйидэри таһаарбат инниттэн, ыттах дьон ирдэбили тутуһаргыт булгуччулаах.

Намнаабы распотребнадзор иһитинэрбитинэн, нэдиэлэ айыы ыкка ыттыттары уонна быкка ыстары бэлиэтэнэ турар. Сага дьыл бырааһынныктара чугаһабытынан, тэрилтэлэр харыйа туруорарга, ас-үөл тэрийэргэ тустаах хонтуруоллуур уорганнары кытта сөбүлөн түһэрситтэхтэр.

Спорт салаатыгар СР хапсаҕайга федерациятын кубогар хамаанданан бастыыг иһин турнир буолан ааста. Күрэхтэһиигэ 10 улуус икки күн күрэхтэһэн, бастагы миэстэбэ Үөһээ Бүлүү, иккис миэстэбэ Нам, үһүс миэстэбэ Дьокуускай хапсаҕайдытара табыстылар.

Бэлитээннэ: С. АРГУНОВ

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Энгисли» хаһыакка сибээс отделениеларынан, общественной суртааччыларынан 2017 сыл бастагы аңарыгар сурутуу ытыллар.

6 ыйга — 600 солк.,
3 ыйга — 300 солк.,
1 ыйга — 100 солк.
Хаһыат индексэ — P0005,
нэдиэлэбэ иккитэ таһар.

СУРУТУУ - 2017

2017 сыл — Экология сыла

Кэлэр 2017 сыл Россияға Экология сыла буоларын туһунан Дойду аҕа баһылыга В.В. Путин биллэрбитэ, онон дойду үрдүнэн экология уонна урагы харыстанар сирдэр боппууостарыгар улахан болғомто ууруллар саарбаға суох. Ол чэрчитинэн Энгисли хототун сиригэр-уотугар баар урагы харыстанар сирдэри сайыннарыга уонна олохтоох дьон сөптөөхтүк туһаныларыгар туһуламмыт киэн үлэ ытыллар былааннар. Санатан аастаха, Нам улуухуттан республика көрүүтүгэр-истиитигэр икки урагы харыстанар сирдэр — «Үрүң Күөл» уонна «Харбайы» киэрэ сылдылар. Онтон улуус даһалтатын уураабынан «Бэс Чагда», «Тараҕана», оҕо лааһырын сирэ «Кэңкэмэ» уо.д. ытыллыбытара.

Манан сибээстээн «Нам улууха» МТ дьаһалтатын баһылыга А.П. Атласов уонна СР айылға харыстабылын министриин С.М. Афанасьеви кытта тулалыыр эйгэбит чөл туруктаах, кэлэр көлүөнэбэ кэрэ айылҕаны хаалларар, айылға харыстабылыгар бэрээдэктээхтик сыһыаннаһыга сыаллаах икки өрүттээх

Тупсары сылыгар

Ахсынны 9 күнүгэр Салбан күнүн бэлиэтир олус үчүгэй тэрээһин буолан ааста. СР-гар тупсары сылыгар анаммыт кири аартыкка оҥоһуллубут стелланы арыыйы үөрүүлээх, долгугуулаах түгэн буолла. Стелланы урбаанныт Аргунов Василий Артемьевич бэйэтин эскиһинэн уустан-ураннан чочуйан онорбут. Нэһилиэк олохтоохтору тымныттан чаҕыйбакка, кыралаһын-улаханнаһын үөрүүнү үллэстэ мустубуттара көрүөххэ үчүгэй. Стелла арыллытын аалай лиэнтэтин «Салбан нэһилиэгэ» МТ баһылыга А.Х. Новиков, «Нам улууха» МТ дьаһалтатынан С.Н. Сергу-

АЙЫЛҒАНЫ ХАРЫСТЫЫРГА УРАТЫ БОЛҒОМТО

Сөбүлэһи түһэристилэр. Бу көрсүһүүгэ Нам улуухун нэһилиэктэрин баһылыктара кыттыны ыланнар, министирге араас хайысхалаах ыйытылары биэрдиэр. Ол курдук, бары баһылыктар күүлэри докумуннатар үлэ хайысхатын судургутугарга туоруорустулар. Түбэ

баһылыга К.К. Федоров Үрүң Күөл тулатынаағы талахтарын ыраастырга бииргэ ылсан, тэннэ үлэлэһэн, субуотунньук тэрийиэххэ диэн этии киллэрдэ. Хатын Арыы баһылыга Ю.И. Слепцов урагы харыстанар Бэс Чагдага кумах ылар карьер оностубуттара төһө оруннаадын

туоһуласта. Маны таһынан хаалаан уутуттан харыстыыр дамбалары тутууга, саас мууһу хараардар, эрбиур үлэлэргэ тохтоон ыллылар.

Сахамин Афанасьев, СР айылға харыстабылын министирэ: «2017 сыл экология уонна урагы харыстанар сирдэр сыллар биллэриллибитэ. Онон сибээстээн республикага СР Правительствотын бастагы солбуйааччы Петр Алексеев салайааччылаах анал хамыһына тэриллэн үлэ сағаламмыта. Экология сыла биллэриллибит төрүөтүнэн, Россияға 100 сыллааһыта бастагы урагы харыстанар сирдэр тэриллиттэрэ буолар. Ол курдук, Иркутский уобаласка «Баргузинский природный парк» баар буолбута. Маны таһынан, күн бүгүн экология боппууостара олус тыһаан туралларын өйдөөн туран, дойду салайааччыта бу хайысхага үлэ күүһүрүөхтээх диэн дьаһал ылыта оруннаах», — диэн санаатын үллэһинэ.

С. АРГУНОВ, «Нам улууха» МТ пресс-киһэ

аатынан Салбан оскуолата «Россия 100 бастыг оскуолата» лауреат урдук аатын сүктэ. Дириэктэр Наталья Борисовна Винокурова «2016 сыл дириэктэрэ» номинация хаһаайынынан буолан, түөскэ кэтиллэр бэлиэнэн, ону туоһулуур сибидиэтилитиэтиэнэн наҕараадалааммыт.

«Салбанга — спортсалы!!!» аахсыаҕа, уопсайа тэрээһин түмүгүнэн, аҕар хамыһына бэрээдээтэлэ, оскуола дириэктэрэ Н.В. Винокурова 41 тыһ. 100 солк. харчы кирибитин туһунан иһитинэрбититтэн олохтоохтор үөрдүлэр.

«Салбан нэһилиэгэ» МТ баһылыга А.Х. Новиков аһан иһэр 2016 сыл үгүс үтүмэн ситиһинэн

САЛБАН СИРЭ — ДЬИКТИ КЭРЭ

чев, тыыл бэтэрээнэ, нэһилиэк Ытык киһитэ П.Е. Соловьев быстылар. Саха дьонун сиринэн, ураанхайды үгэһинэн, ханнык баҕарар сага тутууга аал уот оттуллан алгыс тыл анаанар. Салбан бастагы баһылыга, СР тыатын хаһаайыстыбатын туйгуна, нэһилиэк сэбиэтин депутата, «Нам-коммунтеплезнерго» тэрилтэ учаастагын маастара С.П. Корьякин алгыс баһынан сыалаата. Сага дьыл бэлиэтин, харыйа уотун уматар үөрүүлээх түгэнэ, Кыайы скверигэр ытыллына. Хаарчаана, кэлэр сылыбыт бэлиэтэ бөтүүк уонна тымны оҕоньор олохтоохтору кытары киэргэммит харыйа чаан тула хоробуоттаатылар, уоттаах-күөстээх салют халлаанга күлүмнээтэ.

Салгы тэрээһин үөрүүлээх аһыллыта «Эйгэ» сыннаһан дьэитигэр ытыллына. Бысы сөҕөй арыллан «Салбан сирэ — дьикти кэрэ» Макар Жирков тылыгар, Афанасий Новгородов матыбыгар өрөгөй ырыатынан сағаланна. Мустубут дьон бары атахтарыгар туран ыллаатылар. Нэһилиэк баһылыга А.Х. Новиков бырааһыннык үөрүүлээх чааһын арыйда. Быйыл 2016 сылга СР-гар тупсары сыла биллэриллэн, улууспутугар араас хабааннаах үлэлэр ытыллынылар. Ол курдук муниципальнай тэриллиттэр тупсары үлэлэри ытталларыгар аналлаах республикатаағы куонкуру-

ска Салбан нэһилиэгэ кыайан 4,5 мөл. харчыны көмө ылбыт. Нэһилиэккэ тупсары сылынэн араас үлэлэр ытыллыбыттар: суолга кумах кутууга, хаарбах дьэилэри көтүрүү, оҕо саадын, оскуоланы, кулуубу, дьаһалта дьэитин, уопсайа 7 объекте өрөмүөннээһин, ититэр матырыяалларынан бүрүүйүү, спортсаала көндөйүн тутуу уонна да атын үлэлэр күүстээхтик ытыллыбыттарын туһунан кылгастык иһитиннэрдэ. Нэһилиэк тэриллиттэ 85 сылын көрсө 2016 сыл муус устар 23 күнүгэр историяны тоһоһулуур «Салбан» диэн ааттаах бастагы киһигэ күн сирин көрбүт. Киһигэ бэчээккэ бэлэмнээбит редакционнай коллегия салайааччыта Е.Д. Протопова кылгас сырдатты онордо.

Олохтоохтор чөл олохто тардыһыларынын көбүлүүр, спорт эйгэтигэр талааннаах дьону уһуйар, ыччат дьарыктанар, сүүрэр-көтөр, сыннаһанын туһулаахтык атаарар сирэ спортсаала буолар. Ол курдук нэһилиэккэ спортсаала үлэбэ киэрэригэр олохтоохтору ыра санаалара буолбут. 2012 сыллаахха Нерюнгри куораттан аарка каркааһа кэлбит, тутулуохтаах сирэ үөрэттиллэн, 2014-2015 сыллартан кумах кутуулан, акылаат түһэн тутууга сағаламмыт. «Үтүө дьыла» хамсаһын күүс-көмө буолбут. Билигһи туругунан аарка каркааһа уоннан уһаарыллан, көндөйө тах-

сан турар. Нэһилиэк олохтоохторо бары сомоғолоһон, «Салбанга — спортсаланы!!!» диэн аһымал-аахсыан тэрийбиттэр. Аахсыа чэрчитинэн харчы угар дьаһык ууруллубут. Ким төһөнү көмөлөһөрүнэн тэрилтэлэр, ыалдыгытар бастагы кылааттарын киллэрдилэр.

2016 сыл түмүгүнэн бастыгтан бастыгнарга нэһилиэк баһылыга анал ааттары, махтал суруктары, «За вклад в развитие Салбанского наслега» диэн түөскэ кэтиллэр бэлиэлэри туттартаата. Тупсарыга үлэлээбит-хамнаабыт тэрилтэлэргэ өйдөбүнүктэри, махтал суруктары бэлэх уунна.

2016 сылга биер үрдүк ситиһиннэн Е.М. Ларионов

түмүктэнэн эрэрбиттэн, олохтоохторугар бары махтаһын тиэргэ.

Үүнэр сыл Ил Дархаммыт СР-гар ыччат сылын биллэрбитэ. Кырдык даһаны, «Ыччат — олобу хамсаатар күүс» диэн мээнэбэ эпэйттэр. Нэһилиэк инникитэ — эдэр ыччат. Ол курдук, эт-хаан, өй-санаа өттүнүн чөл куттаах, чэгизин туруктаах, дойдуларыгар, төрөөбүт-үөскээбит нэһилиэктэригэр бэринилээх, талба талааннаах, эрчимнээх үлэһит Салбан ыччата, Ил Дархан, правительство өттүттэн тыа сирин ыччатыгар болғомто ууруллуо диэн туран бигэ эрэлээхтик, үүнэр сыл эстафетатын ылла.

Аксинья ТАТАРИНОВА

Хаачыйы эйгэтигэр

БЭЛИЭ ХАҤААЙЫНА — ТИТ ТИТОВИЧ

Түбэ нэһилиэгэ совхоз саҕаттан олоҕунан, үлэтинэн-хамнаһынан, айылҕата уратытынан, суолунан-иһинэн, дьонун менталитета бары уларыһыларга барыларын атыннааһынан биллэрэ. Ол курдук, сананы түргэнник ылынара, бастыҥ ыанныксыттарынан, ныйрэй көрөөччүлэринэн, эдэр сүөһүнү түргэнник төлөһүтүү маастардар манна баар буолбуттара. Бастаагы уорданаан үлэһиттэр, Верховной Совет депутаттара эмиэ мантан тахсыбыттар. Күн бүгүн Түбэттэн 12 киһи Саха республикатын норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитин үрдүк аатын сүгэр. Бу элбэҕи кэспир.

Аҕыйах хонуктаабыта Түбэ нэһилиэгин Күннэрин бэлиэтиир үөрүүлээх бырааһынныгар олохтоох ОДьКХ-н үлэһиттэрэ киэнник бэлиэтинилэр. Бэйэлэрин итинэн хаачыйар үлэлэрин таһынан, нэһилиэк бары обществонай үлэлэригэр көхтөөхтүк кытталларын бэлиэтэтиилэр. Бу күн оскуола, дьааһыла-саадка чааһынай оттулар саҥа хочуолунай үлэҕэ кириити эмиэ кинилэр туһаларыгар буолла. Онон сибээстэн олохтоох старшай маастар Григорьев Тит Титович «Түбэ нэһилиэгин сайдытыгар онорбут үтүөлэрин иһин» түөскө анньылар анал бэлиэтин наҕараадаланна. Наҕарааданы МТ баһылыга К.К. Федоров мустубут дьон ортотугар үөрүүлээх быһыыга-майгыга дохсунуу тыаһын ортотугар туттарда. Бу бэлиэ олох соторутаабыта бигэргэнэн олохтоммут. Тит Титович үһүс киһинэн наҕараадаланмыт. Онон суолтата өссө үрдүк.

Кини урут совхозка өр сылларга механизатор быһытынан үлэлээбит. Оттон бары билэр уларыһыбыт саҕана ОДьКХ-ға сварщик-слесарь быһытынан кэлбитэ. Онтон 2008 сылтан, тэрийэр дыобурдаах буолан, старшай маастар дуоһунаһыгар өрө таһаарыллыбыта. Ол үлэтигэр билгин да сылдьар. Бастаан киирээригэр 25 үлэһиттээх этэ. Онтон 12 буолан хааллылар: 8 оператор, 2 слесарь, 1 электрик уонна бэйэтэ. Үйэ уларыһар, хочуоллар кыамталара улаатар, эргэлэр туорууллар. Ону кытта үлэһиттэр эмиэ көбүрүүллэр. Ону кытта ОДьКХ-лар эмиэ сөп түбэһэн, олоҕу кытта тэнгэ хаамсаллар.

Тит Титович биэс уоллаах, бары үлэһиттэр, 10 сиэннээх. Дьоллоох аҕа, эһэ. Ол биэс уолуттан үһэ Түбэҕэ газооператордар. Үлэлэрин сөбүлүүллэр — Түбэлэрин сөбүлүүллэр. Түбэҕэ итиги — эрэллээх илиигэ баар. Чахчыта онук!

Эбэрдэ, Тит Титовичка, үрдүк бэлиэһэн! Этэнгэ буол!

Андрей КОБЯКОВ,
ОДьКХ пресс-кини киинэ

Олох көстүүлэрэ

МАС БЫҤАР МАССЫЫНА

Уоллаах аҕа тиргэлэрин көрөн баран, тумус тыаны быһа түһэн дьиэлээн испиттэр. Ол кэлэн истэхтэринэ, тэйичи тыа иһигэр туох эрэ ылыһып курдук тыас иһиллэр эбит. Маннай дьоммут ойуун кырыар ырыата иһиллэр диэбиттэр. Онтон аҕата ылын Ылдьаа оҕонньортон истибит сонунун өйдөөн: «Арба даҕаны, Күлдүгүр кулаах уола Күөттэ Көстөкүүн куораттан мас быһар массыына атыһыланан таһаарыт сурахтааҕа. Арааһа, ол тыаһыра буола», — диэбит.

Уола ону истэн, мас быһар массыынаны көрүүн баҕата тулуппакка: «Баран көрүүххэ эрэ», — диэбит. Онуоха аҕата: «Ырахан харахпытынан көрдөхпүтүнэ, дьон мааны сэбэ алдьанан хаалыа», — диин айбыта буолумматха. Уола сыйһыны быһа сүүрэн киирэн мастарынан хаххааланан саһан тийэн көрүүн баҕарытын эптитигэр, аҕата эмиэ ыһыптатах.

Өссө өрдөөбүтү сирэй оһоххор маһы кэрдэн киллэрэн үөрээстэн оттуу олус түбүктээбэ. Уугулар хатан куурбут сун төрүттээх курунах тиити сыалдыатын таһаара сатаан, төһө да үрдүк чөһөчөктөн сыра-сылба баранан кэрдэн түһэрэн охторбутун иһин, аны, сыарҕа тыллар уһуннаах гына сүгээн эттэн бысталаатахына эрэ сатанар. Атын дуу, обуһун дуу сыарҕатыгар тиэнэн өтүүлээн аҕалан, дьиэн тиэргэнигэр киллэрэн сүөкөнэн баран, эмиэ мастарынын үөрээстииргэ холоон кэрдэн бысталаан, араартырга тиийэтин. Кылгас кыһынны күнү бүтэрэн, үөрээстээн, хардаҕастарга анаан кэрдиллибит мастарын дьиэ иһигэр киллэрэн кыстаан кэбиспитигэр, хонон турган баран, сарсыарда көрбүтүн, биер сыарҕа мастан биер көтөх мас хаалбыт буолабына туох диэххиний?

Маһы туора эриир тимиер эрби кэлиэбиттэн, тыаҕа төһөлөөх маһы быһан, мас дьиэлэр мунуктарын сууйан, быһан-отон кэлбитин оҕо-дьахтар билгин да билбэтэ буолуо. Онтон оһохпутун саһаан маһынан оттон оһорбуттун умнар эмиэ табыллыбат. Онооһор бэрт кыра хөлкүүс дьону аҕардас оһох оттуутугар хас эмэ уонунан километр саһаан туруорууна кэмнэрэ эмиэ баара. Былыргылы аҕардас сүгээн кэрдэнэн итиччэ элбэх саһааны кыайан туруорбатын чахчы. Ити өссө итигитин таска таһаарбат, сабыллар кирпииччэ оһохтор оһоһулар буолбуттарын кэннэ этэ. Сыты эрбинэн кэбээстик быһан-отон кэбиһэрин, кырдык даҕаны, былыргы хаалылаах кэмгэ сүгээн мастырааһа, чахчы даҕаны, тимиер эрби бараксан массыынага тэннээх буоллаҕа. Эһиги күлүөххүт гынан баран, былыргы дьон тимиер эрбинэн чахчы үлэлээн көрөн билэн, мас быһар массыына диэтэхтэрэ.

УСХААН

Дойдум дьонно

Үлэтигэр бэриниллээх, талан ылбыт идэтинэн сааһын тухары харыс да сиргэ халбарыйбакка, үтүө суобастаахтык, таһаарылаахтык үлэлиир киһинэн биһиги дьүөгэбит Августина Федотовна буолар.

Оболору кыра саастарыттан сахалы тыынна, дөгэрэн тойукка, олонхоҕо уһуйар. Улууска, республикаҕа ытыттылар куонкурустарга үөрэтэр оболору куруутун миэстэлэһэллэр. Үөрэнээччилэрин ситиһитинэн кынаттанан, үлэтэ куруутун та-

Үөрэх эйгэтигэр

Сэтинни 30 ахсынны 2 күннэригэр Граф Бизергинеэми Намнаағы техникумга «Молодые профессионалы» WorldSkills Russia чемпионатка сүүмэрдир күрэх буолан ааста. Устудьуннар 13 компетенция уонна идэлэргэ күөн көрүстүлэр.

Чемпионат аһылыгыта «Самородок» культуура киинигэр үөрүүлээх быһыыга-майгыга барда. Кыттааччылары биригэ үлэлэһэр тэрилтэлэр, экспертэр, урукку сыллаағы чемпионнар күүстэринэн бэрт сэргэх кэнсиэр көрдөрүүнү. «Нам улууһа» МТ баһылыгынан тутууга солбуйааччы Н.Н. Степанов, «Хатын Арыы» МТ баһылыгынан солбуйааччы Г.Г. Марков, техникум дириэктэрин солбуйааччы О.В. Бочирова, чемпионат сүүрүннээччидэ Е.А. Сивцев, «Намгазстрой» ХЭТ ген. дириэктэрэ А.А. Федоров эбэрдэ тылларын эттилэр.

Икки күн устата 76 устудьун идэлэринэн (компетенцияларынан) араас соруудахтары толордулар.

Ахсынны 1-ы күнүгэр оскуола үөрэнээччилэригэр анаан идэҕэ хайысхалаах квестер: идэҕэ борообаланы, маастар-кылаастар, устудьуннар үлэлэрин аты-быыстап-

Кэрэ эйгэтигэр

Намнаағы А.Ф. Шестаков аатынан сынныалан киин норуодунай театра 25-с үбүлүөйдээх сезонун арыйда. Театр үгүс айар талааннаах дьону иитэн-чочуйан таһаарбыта.

Бүгүн биһиги 2012 сылтан режиссеруна үлэлиир туспа буочардаах, ураты көрүүлэрдээх Алексей Криговорницкы кытта кэпсэтибит:

- Алексей Карлович, театр сүрүн хайысхаларын билиһиннэр эр.

- Театрбыт икки үлэһиттээх: мин уонна худуоһунньук. Сүрүн састааптыт 20-чэ киһиттэн турар.

Намнаағы педколледжка, Нам 1-кы №-дээх оскуолатын 2, 5, 7 кылаастарыгар куруһуоктары үлэлэтэбит. Маны таһынан Хамаҕаттатаағы саха-француз оскуолатын, Намнаағы гимназия араас күрэхтэһиһилэргэ кытталларыгар көмөлөһөбүт, бырааһынныктарын туруоран биэрэбит.

Пьеса, испэктээкил таһынан өссө киинэ устуутунан дьарыгыран эрбэт. Бастаагы киинэбит «Туманы тобулан» республикаҕа биер бастаагынан фантастика жанрыгар холонон көрүү этэ. Бу киинэ сүрүн философията: киһи тыла - ох, санаата - батас диэн.

Быйыл республикатаағы киинэлэр күрэхтэригэр «Лучший социальный ролик» номинацияга кыайдыбыт.

- 25 сыллаах үбүлүөйтү күрөс туох тэрээһиннэри былааннаахыт?

- Бу үй ортотугар 3 күннээх улахан тэрээһин былааннаан оһоробут.

Ол курдук, ахсынны 15 күнүгэр Дьокуускай куораттан Эдэр көрөөччү театра «Кис-бис» көрдөөх сыанканы көрөөччү дьүүлүгэр таһаарыа. Бу сонун туруорууга үтүөлээх артыыстары сэргэ эдэр, сана тахсан эрэр артиыстар кыттаахтара.

Ахсынны 16 күнүгэр театр историятыгар аан бастаан испанский классик-драматург Ларсиа «Бернарди Альби ураҕайа» диэн драматын сахалы тыыннанан көрдөрүүхпүт. Тылбааһын бэйэм онордум. Туруоруубут сонун. Күннээҕи олохпутугар толкуйдаар өрүттэрэ элбэхтэр. Дьиннээх испанский үнүкү, серенада дьону сэргэхситиэ диэн эрэнэбит. Мин да, артыыстар да - бары олус долгуй-

ТҮБҮКТЭЭХ ҮЛЭ ТҮМҮГЭ

һаарыһаах буолар. Августина Федотовна мэлдьи холобурга сылдьар дьонтон биердэстэрэ диэххэ сөп.

Дьүөгэбит ис дууһатын биерэн туран үлэлиир. Хаһан да санаарҕаан, санньыйан оһорорун көрө да, истэ да иликтит. Биер көмө олор үөһүгэр сылдьар. Куруук сырдыгынан сы-

дьаайар, сүбэ-ама буолар - кини. Киһини бэйэтигэр тардар, өйдүүр, мааны сиердээх киһи. Дьэтин аана хаһан баҕар аһаҕас. Хоһоно, ыалдыт өрүү үөрэ-көтө сылдьан, ирэхоро сэлэһэн, дуоһуһа үүттээх чэй иһэн астынан таһар.

Дьүөгэбит, өрүү бу курдук сырдыгы, кэрэни эрэ түстүү этэнгэ сырыт. Лидия ПЕСТРЯКОВА

ИДЭТИЙБИТ ЫЧЧАТ КҮРЭХТЭҤЭР

ката тэрилиннилэр. Бу күн оскуола оҕолоро сыбарсык, массыына ыт-ааччы, кондитер идэлэригэр боруобаланан көрдүлэр. Нам 2-с №-дээх (сал. Э.С. Софронова), Хатын Арыы орто (сал.П.Д. Винокурова), Затон ситэтэ суох орто оскуолатын (сал. Е.В. Жиркова) делегациялара көтөөх кыттыһыны ыллылар.

Бу күн оскуола, куруһуок салайааччыларыгар анаан «JuniorSkills», саһа аан дойду үрдүнэн саһаламмыт хамсааһыны, билиһиннэр семинар буолла. Профессиональной үөрэхтэһин министриэтибэтин специалиһа Н.В. Карпов бэрт интэриһинэй иһитиннэриилэри онордо. Һьургун Васильевич РФ үөрэҕин уонна наукатын, аты-эргизин министриэтибэлэрин холбоһуктаах тэрээһиннэрэ оскуола үөрэнээччилэрин эрдэттэн идэҕэ хайысхалыы сыаллаах-сорукутаах үлэлиирин кэпсээтэ.

Ахсынны 2-с күнүгэр чемпионат кыайыһылаахтарын чистээһин буолла. Ол курдук, кыайыһылаахтарынан «Слесарное дело» - Анатолий Иванов, «Ремонт и обслуживание легковых автомобилей» - Спартак

Борисов, «Якутская строганина» - Майя Попова, «Управляющий сельской усадьбой» - Парникова Раиса, «Мастер общестроительных работ» - Дмитрий Протопопов, «Кондитерское дело» - Аймаал Варламов, «Выпечка хлебобулочных изделий» - Евдокия Ли, «Поварское дело» - Нина Огнева, «Сварочные технологии» - Семен Афанасьев, «Косторезное дело» - Айталина Захарова, «Видеомонтаж» - Проконий Егоров, «Эксплуатация с/х машин» - Владислав Егоров, «Обслуживание грузовой техники» - Афанасий Лукин ааттаннылар. Чемпионнар дипломнарын, сертификаттарынан наҕараадаланнылар. Экспертэргэ махтал суруктары уонна сертификаттары туттардылар.

Кыайыһылаахтары ситиһилэрин эбэрдэлиит уонна идэлэригэр үрдүк чыпчааллары баҕарыт. Техникум салалтатын аатыттан экспертэргэ уонна тэрийээччилэргэ барҕа махталбытын тиэрдэбит.

Э.В. НИКИФОРОВА,
СМИ специалиһа

ИСПАНИЯ ДРАМАТА ЫҤЫРАР

абыт. Убаастабыллаах Нам улууһун олохтоохторун кэлэн аан дойду классикатын айымньытын кытта билсин, сыаналаан диин ыңгырабыт. Тохтобул кэмигэр урут үлэлээн ааспыт дьон «Артыыс ааспыт ахтылдьана» диин ахтыы кэһэттин тэрийиэхтэрэ. Интэриһинэй буоллун диин умнуллубат түгэннэри, монолоктары, быһа тардылары киллэрдибит.

Үһүс түһүмэххэ Намнаағы педагогический колледж иһинэн үлэлиир драма куруһуога (сал. М.В. Гоголева) «Күһүнүгү саһарҕа» диин мюзиклы көрдөрүө. Бу эмиэ театр үлэтигэр саһаа холоннуу буолар.

Ахсынны 17 күнүгэр киһэ 6 чаастан республикаҕа биллэр Уус Алдан Дүһүн уонна Бээдигэһи сыһыналан кииннэрэ «Бээд Бэгиэхэлэрэ» көр-күлүү бөлөҕүн эбэрдэ-кэнсиэрэ буолар. Көрөөччүлэри көрдөөх кэлсээһиннэр, туруоруулар кэтэһэллэр.

- Билиҥчи кэмгэ нэһилиһиннээ, ыччат театрга сылдьыта хайдаһый?

- Театр туруорууларыгар дьон сылдьыта мөлтөх. Нэһилиһиннээҕэ реклама, бэйэ үлэтин сырдатты

суоһуттан быһыһаах. Эдэр ыччат ортотугар театр урукку курдук ытаһынаах-сонгоһуннаах, биридиилээн монолокторунан туруоруллар чункук көстүү курдук санаа баар. Инникитин саһаа культуура дьитэ тутуллан, сырдык, ыраас, аныгы толору хааччыллылаах, дьиннээх культуура дьыарыаһа тутулларын долгуһа кэтэһэбит. Оччо-дуна аныгылы уотунан - күөһүнэн, муусуканнан кизэргэтилитибит, ураты тыһынаах театрга ыччат кэлиэ, тардыһа этэ. Туруорар испэктээ-киллэрбэр артыыс тиийэт, эр дьон кырыымчык.

- Ааҕааччыларбытын айар үлэн былааннарын кытта билиһиннэр эр.

- Саһа көрүүлэрибиз салгыам дии санабын. Ол курдук «Туманы тобулан» диин киинэм иккис чаһын устар былааннаахпын. Өйбөр-санаабар буһара-хоторо сылдьабын.

Республикатаағы фестивалларга, куонкурустарга кыттыахпыт. Аан дойду классик суруйааччыларын айымньыларыгар салгыы холондохпут. Оскуола оҕолорун кытта үлэлэһиэм.

Анастасия КОРЯКИНА

Ушук илин федеральной окурукка кириэр РФ субъектарын сирдэритэн-уоттарыттан РФ гражданныгар (ханна ололорлоруттан тутулууга суох) биридди гектар иэnnэx сир учаастагын босхо биэрэр туһунан 119-ФЗ №-дээх 01.05.2016 с. Федеральной Сокуон күүһүгэр кирирээтэн уонна сокуон бырайыагынан Государственная Думага бастаагы аадынан көрүүхтэриттэн, сир баас билиигэ, болдьоо суох нэһилиэстибэлээх туһаныыга, арендаһыыга докумуоннаах гражданны, юридическэй сирдэри уонна ураты харыстанар сирдэр тайыыр сирдэрин чуолкайдааһыныга, учаастактар кыраныссаларынан бэрээдэктээһингэ, олорго кадастровай үлэлэри ытытыга, сир учаастактара быһаһар сирдэрин (кыраныссаларын) чуолкайдаан, быһааран государственной кадастровай учуокка, электроннай каартага киллэриигэ улууспугар, нэһилиэктэритигэр муниципальнай тэрээһиннэр туһааннаах үлэһиттэринэн үгүс өрүттээх үлэ ытытылына, ытытылла турар.

рын биэриигэ боломуочуялаах органнар быһыларынан ЕСИА ситимигэр киллэриллилэр, регистрацияланнылар; 2. нэһилиэктэр дьаһалтала-ра сана кыбаарталлары уонна сөптөөх инфраструктура объектарын тутууга былаанныыр сирдэрин резервэлэнэр сирдэр ахсаанныгар киллэриигэ үлэ ытытылар.

Федеральной Сокуону олоххо киллэрии үлэтэ улуустаагы ведомстволар холбохтууаах комиссиялар ылыммыт былаанны-рын итигэннэ улуус уонна СР баайын-дуолун, сирин дьаһайар министрство икки ардыларыгар сөбүлэһилибит былаан быһытынан бара турар;

3. нэһилиэктэр баһылыкта-рын уонна землеустроителлэрин, МИЗО специалисттарын ыныган таһааран, ФИС программага хайдах үлэлииргэ үөрэттэрибит;

4. бары муниципальнай тэрээһиннэр гражданныгарга ФЗ-119 Федеральной Сокуон чэрчитинэн босхо сир биэриигэ

ытытыбыт. Сир боппуруоһунан нэһилиэктэргэ хаста да сырыт-тыбыт, практической көмөлөрү онордубут. МФЦ, МИЗО уонна Росреестр онорбут сүбэлиир буклеттарын тарҕатыбыт;

6. ФЗ-119 01.05.2016 с. сокуону олоххо киллэриигэ туһайылыбыт СР Президентин Ыйаагы толорууга онордубут былаанныан үлэлии сылдьабыт.

Биһиги улууспут Федеральной Сокуону олоххо киллэриигэ СР Правительствотыттан уонна Сир уонна баай-дуол министр-ствотатыттан уонна СР Када-стровай палаататыттан үбүнэн, араас сүбэнэн-аманан улахан көмөнү, өйөбүлү ылла.

Чуолаан маньыкка:

— бааһынай хаһаайысты-балар тыа хаһаайыстыбаты-гар сыһыаннаах сирдэрин ре-гистрациялааһын түмүктөннө, «СР хамсаабат баайын-дуолун учуокка ылыы государственной уонна муниципальной ситимин сайыннарыы» дьин республи-катаагы тус сыаллаах програм-

фической былааннырын онор-торууну республикатаагы про-граммага киллэртэрибит;

— 3 нэһилиэк кадастровай кварталларын кыраныссыатын көнөттөрдүбүт;

— мэччирэннэр, бөһүөлэ-ктер тулаларыгар баар сыбаал-калар, кылабыһалар, уу баһар (ылар), уопсай туһаныллар сир-дэр СР баайын-дуолун мини-стерствотын гео-аналитическэй информациейной программаты-гар киллэрилиннэ;

Үлэ сир бэрээдэктээһингэ улуус үрдүнэн эрдэттэн ытытылыбыт буолан, сир үксэ хаһаайыннаага каарталарга көстөрүн ситистибит. Туһаныл-лыбакка аһаҕас сытар сирбит иэнэ каартага кыра.

Бүгүнгү туругунан нэһи-лиэннэттэн 1847 сир учаастак-таахтарын туһунан биллэри-хомултан ГАИС программага киллэрилиннэ.

Сир учаастактарыгар када-стровай үлэни ытытарыыга нэ-һилиэннэттэн 3085 сайаалка хомулунна. Ол иһингэр, 1068-на

СИР ДОКУМУОНУН СИТЭРИ ОНОРТОРУОХХА

Ол туһунан уонна өссө сал-гыты туох үлэлэр ытытылаах-таахтарын, гражданныр туохха ордук болдомтолорун ууру-охтаахтарын туһунан сыр-датан быһааран биэрэригэр «Нам улууһа» МТ КУМИ муниципальная казенной уч-реждениегын директора Вла-димир Юрьевич Соловьевтан көрдөстүм.

— Биһиги улууспут сирин уопсай иэнэ 11,87 тыһ. кв.км, эбэтэр 1 187000 гектар. Ол иһи-гэр кириллэр: ойуурдаах сирдэр — 931133 га, сир уопсай иэниттэн 78,4%; тыа хаһаайы-стыбатыгар туһанылыахтаах сирдэр — 47821,6 га, эбэтэр 4%; нэһилиэннээлээх пууннар сир-дэрэ — 7549,08 га, эбэтэр 0,6%; ураты харыстанар сирдэр уонна объектар — 159471,7 га, эбэтэр 13,4%, саппааска сытар сирдэр 103779 га, эбэтэр 8,7%, булту-ур сирдэр уопсай иэннэрэ — 196257 га, эбэтэр 16,5%.

«Ушук Илинни Федераль-най окурукка сир учаастакта-рын биэри уратыларын туһу-нан» федеральной сокуон ба-рыла оноруулаатын кытта биһиги бэлэмнэнии үлэни ааспыт сыл-тан сағалаан ыыппыбыт.

Ол курдук, 2015 сыл балаҕан ыйыгар улуус баһылыгын дьа-һалынан бэлэмнэнии үлэлэри ыттар анал бөлөх тэрелибитэ. Онно муниципальная баайы-ду-олу сүрүннүүр комитет салал-тата, нэһилиэктэр баһылыкта-ра уонна землеустроителлэрэ кирибиттэрэ.

Ыттар үлэбит сүрүн хай-ысхатынан, соругунан буолар: — гражданныр бас билиигэ уонна арендага ыла сылдыр сирдэрин докумуоннарын ирдэ-билгэ эпшиэттиир турукка тиэр-диллэригэр, онортурууларыгар өйдөтөр, биллэрэр үлэни тэ-рийии;

— тыа хаһаайыстыбатыгар аналлаах сирдэри регистра-циялааһын;

— муниципальная бас би-лиигэ сылдыр сирдэри регис-трациялааһын уонна үлэһиккэ ытытылыбаттарын быһаары-ны сокуонча сөп түбэһиннэ-рэн докумуоннары оноруу, сааһы-лааһын;

— уопсай туһаныыга сыл-дыр сирдэри, мэччирэннэри, суоллары ГАИС программаты-гар киллэри;

— социальной суолталаах тутуулар тутуулар, элбэх өбө-лоох уонна нэһилиэннэ чэп-чэтиинэн туһанар аранатыгар бэриллэр сирдэри хаһааныыга (резервэ) киллэри;

НАМ УЛУУХУН ҮРДҮНЭН, 08.12.2016 С. ТУРУГУНАН, 577 САЙАБЫЛЫАННА КИИРДЭ, ОЛ ИИГИР: СУРУГУНАН - 12:

№	нэһилиэк аата	нэһилиэк-тэргэ тиэр-дилибит	сайабылыан-һыалаах бэйэ-тин бағатынан тохтотуллубут	а к к а с т а м м ы т с а й а б ы л ы а н ы а	бигэргэм-мит сайа-былыанһыа	Сөбүлэһин-нэриллибит сайабылыан-на	к ө р ү г г э с ы л ы д ы а р с а й а б ы л а н ы а
1	Таастаах	7	1	1	1		2
2	Фрунзе	1					
3	Хатырык	11	1	4	1		1
4	Көбөкөн	2			2		
5	Арбын	9		3	3		2
6	Маймаға	1		2			
7	2 Хомустаах	10		2			4
8	Искра	6					6
9	Никольская	9	1	1	3		1
10	Үөдэй	57		26			
11	Салбағ	10					1
12	Түбэ	7		2			1
13	Хамағатта	84	8	60	1		10
14	1 Хомустаах	81	4	38			43
15	Бөтүн	13	7				
16	Модут	16	1	2	1	3	
17	Партизан	130	13	72		30	4
18	Хатын Ары	85	11	63		1	9
19	Ленскэй	1					
20	МКУ «КУМИ»	25	14				
Уопсай ахсаана:		565	61	283	12	34	84

— уһулччу көмүскэнэр, араһагылар сирдэр доку-муоннарын оноруу.

Балары толорууга биһиги улууспугар маньык үлэлэр ытытылынылар:

1. нэһилиэктэр уонна улуус дьаһалталара сир учаастакта-

ыттар үлэлэригэр регламент олохтоотубут;

5. ФЗ-119 Федеральной Со-куон ис хоһоонун биллэриигэ, онно олохторон туох үлэлэр ытытылыахтаарыгар иһитиннэрэр-биллэрэр үлэни нэһилиэктэри кэрийэ сылдьан

манан;

— 58376,7 га иэннээх ураты харыстанар, ытык сирдэр ка-дастровай үлэлэрин ытытары республикатаагы программага киллэрилиннэр;

— 7, онно эбии өссө 3 нэһи-лиэннээлээх пууннар топогра-

КУМИ кадастровай инженердэ-ринэн. Кирибит докумуоннары сааһылааһын уонна регистра-циялааһын үлэтин ыта сыл-дыбыт.

Сирдээхпит дьин уведо-мление биэрбит дьоннор, бил-лэрибит, бэлиэтэтибит дьин баран, уоскуйан баран ололо-лор. Ити сирдэрин кадастрпа-татахтарына, каартага сирдэрэ туһанылыбат, хаһаайына суо-ғунан көстөн кэлиэн сөп. Онон бу күннэргэ кадастровай доку-муоннарын онортороллору, ка-дастровай учуокка туруорууга үлэлиэһтирэн, сүүрүүхтэрин-көтүүхтэрин наада.

Бириэмэ кылгас. Кэлэр сыл муус устар ыйын 1 күнүттэн ка-дастрдамматтар сирдэр каартага арыллаллар. Сир кадастрын оноруунан улууска 7 кадастр-вай инженер үлэли сылдыр. КУМИ-га 2 инженердээхпит.

Кадастровай үлэни ытыты-га КУМИ онорор өгөтө улуус үрдүнэн саамай намыһах. Сүһүннэн нэһилиэннэ кыам-мат аранатын кытта үлэли-бит. Кинилэргэ 50% чэпчэтии оноробут.

Улуус нэһилиэктэриттэн элбэх киһи КУМИ кадастр-вай инженердэригэр сирдэрин кадастровай докумуонун чэп-чэки сынааға онорторон баран, төлөө ыла иликтэр.

Холобур, Бөтүгтэн 100-кэ киһи, Хатырыктан 50-ча киһи.

Бу гражданныр бу сылга онорторбут докумуоннарын кэ-лэн ылбатахтарына, кэлэр сыл-га улааппыт тарыбынан төлөө ыларга тийээллэр. Онон тизтэй-иэхтэрин наада.

91 сайабылыанһыа сыһа кирибитинэн сибээстээн тус-таах улуустарга атаарылына.

Федеральной Сокуон чэр-читинэн улуус үрдүнэн «босхо гектары» ылыыга улууска уон-на республика атын улууста-рыгар ололор гражданныртан, ахсынны 12 күнүһүнэ туругу-нан, 577 сайабылыанһыа кирир-дэ (таблицаны көр). Саамай элбэх сайабылыанһыа Партизанна (130), Хамағаттаға (84), 1 Хо-мустаахта (81), Хатын Арыыга (85), Үөдэйгэ (57).

Сирдээх дьоннор сирдэрэ учуокка ылылыбытын, регис-трациялааһын улуус нэ-һилиэктэрин дьаһалталарын землеустроителлэриттэн уонна улуус дьаһалтатын дьээтин 219 кабинеттарыгар КУМИ специа-листартан кэлэн билсиэхтэрин наада.

Бэлэмнээтэ: И. ИВАНОВ

ҮЧРЭХ ТЫПААР

Убаастыыр балтыбытын, эдьийбитин **ЧЕРКАШИНА (ЯКОВЛЕВА) РОЗАЛИЯ ПРОКОПЬЕВНА** «СР доруубуйатын харыстабылын туйгуна» бэлиэнэн наҕараадаламмыккынан истинник эбэрдэлибит!

Улэбэр өссө үрдүк ситиһиилэри баҕарабыт!
Эбэрдэни кытары Р.Н., М.Н., А.Г., М.М., Ева, Давид, Катя Окочешниковтар

Убаастыыр дьүөгэбин, **МАКАРОВА СВЕТЛАНА ИННОКЕНТЬЕВНА**, 60 сааскын томточчу туолбуккунан истинник эбэрдэлибин!

Баҕарабын оҕолор, сиэннэр тустарыгар этэнгэ доруубай сылдьаргар.

Дьүөгэн Валентина

Живые елки!

с доставкой на дом!

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ И ГОСТИ НАМСКОГО УЛУСА!

© В преддверии Нового года Намский филиал ГАУ «Якутлесресурс» предлагает новогодние елки с доставкой на дом.

В наличии ели с шишками и пушистые сосны.

Высота деревьев от 1 до 4 метров.

Цена от 150 до 1999 рублей.
Прием заявок по номерам: 42-3-55, 89679104847.

Наш адрес: с. Намцы, ул. Чернышевского, д. 64, контора лесничества

Р.С.Развозка осуществляется в выходные дни и предпраздничную неделю с 24 по 30 декабря.

Записывайтесь на доставку заранее.

Администрация муниципального образования «Намский улус» извещает о проведении публичных слушаний по проекту Бюджета МО «Намский улус» на 2017 год и плановый период 2018-2019 годов.

Дата проведения: 26 декабря 2016 г.

Время проведения: 15 ч. 00 мин.

Место проведения: с. Намцы, ул. Октябрьская, 1, актовый зал Администрации МО «Намский улус».

Просим общественность и население Намского улуса принять активное участие.

Рекомендации и предложения по проекту решения принимаются до 18 ч. 00 мин. 23 декабря 2016 г. по адресу: с. Намцы, ул. Октябрьская, 1, каб. 202, электронный адрес: namsfo@sakha.gov.ru, namsfo@rcitsakha.ru.

Основания:

— Федеральный Закон от 06.10.2003 года № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Рос-

«Туймаада» хаһыакка көхтөөхтүк сурутун

Бу орто дойдуга, ордук тыһыс усулуобуйалаах Сахабыт сиригэр, төрөөнүөскээн олох олоруу, удьуору ууһаты — хас бириди киһиттэн кытаанах санааны, тулууру-дьулууру эрэйэр. Син ол тэнгэ «Туймаада» хаһыат араас моһоллору туораан, кэккэ сыллар устата бар дьон кыһалдьатын ситиһилээхтик туруулаһан, кинилер санааларын аһаастык бэчээттэн олохпут онкулун тэнгэ уурсан кэллэ. Инникитин даҕаны сахалы тыллаах сайдарын, өрөгөйдүүрүн туһугар «Туймаада» хаһыакка көхтөөхтүк сурутуобун диян ыгырабын.

Александр Николаевич ИВАНОВ, Монреаллааһы Олимпиада үрүн көмүс призёра.

* * *

сийской Федерации);
— Устав МО «Намский улус»;
— Положение о публичных (общественных) слушаниях в муниципальном образовании «Намский улус», утвержденное решением улусного Совета депутатов от 27.11.2015. № 13-3.
Проект бюджета МО «Намский улус» на 2016 год размещен на официальном информационном портале РС(Я) по адресу: <http://mr-namskiy.sakha.gov.ru>, страница «Деятельность» / «Публичные слушания».

ДОРОГИЕ ЖИТЕЛИ НАМСКОГО УЛУСА!

Нотариальная контора переехала по новому адресу: Ст. Платонова, 1, корпус 2 (рядом с кинотеатром «Сарданга»).

Тел. 89142348461

© Нам с. Октябрьской ул. 11-гэр 2 хостоох квартира **атыылаанар.**

Тел. 89644293082

ОСТОРОЖНО — МОШЕННИКИ! ПОМНИТЕ:

Мобильные телефоны есть сегодня практически у каждого — от детей до пенсионеров. Наряду с несомненным удобством они могут принести нам огорчения, если пренебрегать следующими правилами:

- никогда не доверяйте звонкам и сообщениям, что Ваш родственник или знакомый попал в аварию, больницу, за решетку, и теперь за него нужно внести залог (штраф, взятку), чтобы откупиться. Не спешите расставаться со своими сбережениями, позвоните своим родственникам и убедитесь, что у них все в порядке;
- не отвечайте, если на Ваш телефон поступают звонки или sms-сообщения с неизвестными номерами с просьбой положить на счет деньги, чтобы помочь детям или получить якобы выигранный приз, за который необходимо оплатить некоторый счет. Все призы достанутся мошенникам в виде Ваших честно заработанных денег;

- не перезванивайте на SMS «перезвонить» или пропущенные вызовы с незнакомых номеров. Наверняка этот номер будет с повышенной тарификацией за входящие звонки;
- не используйте программы, обещающие свободный бесплатный доступ к различным платным сайтам и сервисам — чаще всего это программы-шпионы;
- аккуратно относитесь к подключению дополнительных сервисных услуг с повышенной тарификацией.

Если Вы или Ваши близкие стали жертвами мошенников, или Вы подозреваете, что в отношении Вас планируется противоправные действия — незамедлительно обратитесь в полицию!

ЗВОНИТЕ 02.

Вам обязательно помогут!

Сурутун, биригистэ сүүһүн

Сурутуу сыаната Дьокуускайга уонна киин улуустарга — 1180 солк. 62 харчы, Бүлүү бөлөх уонна хотугу улуустарга — 1421 солк. 04 харчы. Сүүйүүлээх сурутууга **ҮС СУРҮН БИРИИС**: 1-кы супер-приз — «Синтай» тыраактар, 2-с супер-приз — 100 тыһ.солк., 3-с супер-приз — 50 тыһ. солк. уу харчынан! Ону сэргэ сыаналаах биригистэр: ж/к телевизор, холодильник, суотабай телефон баалар. Маны сэргэ атын үчүгэй биригистэр эмиэ баар буолуохтара.

Квитанцияны ыппаккыт, сурутааччылар испиһэхтэрин республикатааҕы почтаман быһа ылабыт. Бириини оонньотуу бэрээдэгин туһунан суруппат хаһыаккыт бастакы нүөмэриттэн ааҕан билиэххит. Сурутуу бу күннэргэ түмүктэнэр, онон «Туймаада» сурутарга тиэтэйдик, биригистэ сүүһүн!

«ТУЙМААДА» редакцията.

ПАМЯТКА

как защититься от мошенничества с банковскими пластиковыми картами

Запомните следующие правила:

- никогда, никому и ни под каким предлогом не сообщайте ПИН-код Вашей карты, а также информации, указанную на ней (номер карты, срок действия и т.д.);
- нельзя хранить ПИН-код рядом с картой и тем более записывать его на карту;
- используйте пластиковую карту только самостоятельно;
- при проведении операций с картой пользуйтесь банкоматами, расположенными в безопасных местах, оборудованными системой видеонаблюдения и охраной;
- не отвечайте на просьбы сообщить реквизиты карты и ПИН-код в письме по электронной почте (в том числе из банка), по телефону, сообщите об этом в свой банк.

Необходимо запомнить:

Если Вы утратили карту, срочно свяжитесь со своим банком, сообщите о случившемся и следуйте предоставленным банком инструкциям.

Совершая операции с пластиковой картой, следите, чтобы рядом не было посторонних людей. Набирая ПИН-код, прикрывайте клавиатуру рукой.

Обращайте внимание на компьютерный и клавиатуру банкомата. Если они оборудованы какими-либо дополнительными устройствами — откажитесь от использования данного банкомата, сообщите о своих подозрениях в банк. В случае некорректной работы банкомата (долго время находится в режиме ожидания или самопроизвольно перезагружается) — не используйте его.

Никогда не прибегайте к помощи, либо советам третьих лиц при проведении операций с банковской картой в банкоматах.

МВД по Республике Саха (Якутия)

КЭРИЭСТЭБИЛ

Таптыыр күндү бырааппыт, убайбыт Евстафьев Дмитрий Дмитриевич уһун, ыарахан ыарыгыттан күн сириттэн күрэммитэ бу дьыл ахсынны 15 күнүгэр 40 хонугун туолар.

Дима биһиги дьэ кэргэнгэ 6 оҕонон 1960 с. бэс ыйын 11 күнүгэр күн сирин көрбүтэ. Оҕо сааһын оскуолатааҕы сыллара төрөөбүт дойдутугар Кыһыл Дэриэбинэ ааспыта. Дима оҕо сааһыттан килбик, сэмэй майгылааҕа, кимизэх да кыһырбат үтүө майгылаах улааппыта. Оскуоланы бүтэрэн баран, совхозка үлэли сылдьан, кэмэ кэлен, армияҕа 2 сыл сулууспалаан кэлэн баран, дойдутугар совхозка, совхоз ыһыллыр диэри, үтүө суобастаахтык үлэлээбит. Олохпут бутуллар кэмигэр үүт-хайаҕас көстөрүнөн оттоон-мастаан, сылгы-сүөһү ииттэн олохтуппун. Оно барытыгар кини төһүү күүүс буолара. Бу курдук дьон тэнинэн үлэлии-хамсыы сылдьан, 2010 сыллаахха сүрээтинэн ыалдьан, 2 группалаах инбэлит буолар. Төһө да ыарыйдар, ыалдьабын диян сытынан кэбиспэтэҕэ, дьэиэтигэр, дьонугар күүүс-тирэх буола сылдьан, ыарыгыттан сырдык тыһа бу дьыл сэттинни 5 күнүгэр быһынна. Дима сырдык мөссүөнэ, үтүө санаата биһиги сүрэхпитигэр куруутун тыһаанаах буолуо.

Барахан кэммитигэр күүүс-көмө, сүбэ-ама буолбут, тиэх суолугар атаарсыбыт дьоммутугар, бииргэ үөрэммит табаарыстарыгар, доботоругар улахан махтал-бытын тиэрдэбит.

Бииргэ төрөөбүттэрэ, сиэн балта

Күндүтүн күндүтүк саньыр, суохтуур тапталаах олуом, ырааттара, убайдара, аҕалара Сыромятников Павел Владимирович 45 сааһыгар соһуччу орто дойдуттан барбыта бу дьыл ахсынны 12 күнүгэр биир сылын туолар.

Дьылҕа хаан ыйааҕа кытаанах да буолар эбит. Оҕом Павел 1970 сыллаахха бэс ыйын 19 күнүгэр Нам роддомугар күн сирин көрбүтэ. Оҕо эрдэбиттэн сымнаҕас-элэккэй, аһыныгас, чэнчис майгылааҕа, ис кирибэх оҕо этэ. Үөрэтэр оҕолорун кытта бөркө тапсан алтыһара, үөрэтэрэ, көпсэтэрэ. Булка-аска сыстаҕас, айылҕаҕа чугас, дойдумсах оҕо этэ. Кини олоххо дьулуурдааҕа, туруоруммут сыалын-соругун ситиһэр идэлээҕэ, араас түгэн-нэргэ көмө-тирэх буолар аһыныгас сүрэхтээҕэ. Үөрэспит-үөрэтэр оҕолорун таптыһара, каникулга суохтуура. Биһиэхэ кэллэрибиз «хаһан каникул бүтэр, оҕолорбун аһынним» диирэ. Куруук иллэнгэ суох, биһиэхэ кылгас да бириэмэҕэ кэлен бардаҕына, толору дьоллонон, астынан, сыллаан хааларым. «Маа, сотору кэлиэм», — диэхтиирэ.

Кини республика таһымнаах «Кэҥкэмэ» оҕо экологическай пааркатын Кэҥкэмэ үрэххэ төрүттэччилэртэн биридэстэрэ буолар. Паарка аһыллыабыттан, оҕолору кытта сыл ахсын тахсан бийэстэ чочуйбут программатынан практической үлэни ыытара.

Павел дэгиттэр талааннааҕа. Хоһоон, ырыа айара. Олору гитараҕа оонньоон ыллыһара. Олус үчүгэйдик уруһуйдуура,

айылҕа араас көстүүтүн хаартыскаҕа түһэрэрин сөбүлүүрө. Общественнай үлэҕэ көхтөөхтүк кытара. Коллегалара, үөрэнэччилэрэ уонна төрөппүттэр кинини үлэтин олус таптыһарын, учуутал идэтигэр бэриниллээгин, дьонго-сэргэҕэ болгомтолообун, киһили сыһыанын иһин олус убаастыһылара.

1988-1990 сс. Кыһыл Знамялаах Прикарпатской байыаннай окурукка сулууспалаабыта. Командирдары бэлэмниир курсу ефрейтор званиелаах бүтэрбитэ. Сержант-химик званиелаах СА демобилизацияламмыта. Армияҕа сулууспалааһы сылдьан «Отличник Советской Армии» уонна байыаннай-спортивной комплекс «ВСК-1 степени» бэлиэлэринэн наҕараадаламмыта.

Павел Владимирович ситэ олортоххо олоҕун оҕолоро ситэрэхтэрэ, дабайбатах үрдэллэригэр оҕолору ыгытаатара, ситэрбэтэх ыраларын ситтэрэ ситэрэхтэрэ.

Күндү киһиттэн сүтэрбит ыарахан күммүтүгэр сүбэ-ама буолбут, тиэх суолугар атаарсыбыт, көмөлөспүт 2 №-дэх оскуола коллективигар, бииргэ үлэлээбит коллегаларыгар, бииргэ үөрэммит доботоругар, табаарыстарыгар, үөрэспит оҕолоругар, чугас ыалларыгыгар, аймактарбытыгар өссө төгүл мунура суох махтанабыт. Бүк барыгытыгар уһун дьоллоох олоҕу, үлэҕэ-үөрэххэ үрдүк ситиһиилэрэ, алмаас курдук кытаанах доруубуйаны баҕарабыт. Күндү киһиттэн сырдык мичээрин, ыраас мөссүөнүн, сылаас-иһирэх тылларын ахтабыт, суохтуубут.

Ийэтэ, бииргэ төрөөбүттэрэ, кэргэнэ, оҕолоро, бары аймактара

«Энсиэли» хаһыат «Энсиэли» хаһыат редакцията автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэҥэйдэр Федеральная сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №ТУ14-0216**.

Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьэиэти аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа кирибит суруктар төнөрүллүбөттөр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуһун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам улуһа, Нам сэл., Заложнай ул. 4. E-mail: Namtsy41141@mail.ru

Кылаабынай редактор э.т. Л.А. НОГОВИЦЫНА

ОТДЕЛЛАР:

редакторы солбуйааччы — **41496**, хаһыаты тангы — **41332**, бухгалтерия — **41141**, факс — **41141, 41496**.

МАХТАЛ

Нам улуһун баһылыгар Александр Павлович Атласовка, «Нам-коммунтеплуэнерго» АО директоругар Игнатьев Николай Васильевичка хоһуол оһох ылынарбар көмөлөспүттэригэр дириг махтал-бытын тиэрдэбит.

Көбөкөн нэһилиэтин олохтооҕо Гоголев Михаил Гаврильевич уонна кини дьэ кэргэнэ

<p>Тапталаах балтыбыт, эдьийбит, эбэбит, Граф Бизэргин олохтооҕо БЕРЕЖНЕВА Ульяна Петровна б. дь. ахсынны 7 күнүгэр ыарахан ыарыгыттан күн сириттэн барытын аймактарыгар, доботоругар, билэр дьонугар диригник курутуу-ан туран иһитинэрэбит. Эдьийдэрэ, балтылара, ырааттара, сиэннэрэ</p>	<p>«Хатын Арыйы нэһилиэгэ» МТ дыһалтата, нэһилиэк сэбиэтэ, нэһилиэк ветеранарын сэбиэтэ, общественноһа, Хатын Арыйы нэһилиэк дыһалтатаҕар землекстроителлик үтүө суобастаахтык үлэлээбит, Граф Бизэргин сэлэһиньэтин олохтооҕо БЕРЕЖНЕВА Ульяна Петровна уһун, ыарахан ыарыгыттан ыалдьан күн сириттэн барытын бииргэ төрөөбүттэригэр, бары аймактарыгар, билэр дьонугар дириг курутураммытын тиэрдэбит.</p>	<p>Намнаабы техникум коллектива, профсоюзнай комитетта Намнаабы техникум ветеранарыгар Екатерина Петровна уонна Барвара Петровна Бережневалара балтылара БЕРЕЖНЕВА Ульяна Петровна уһун, ыарахан ыарыгыттан күн сириттэн барытын дириг курутураммытын биллэрэбит. Намнаабы техникум коллектива</p>
---	---	--

«Энсиэли» хаһыат РИС таһылына, таһылына уонна бэчээттир сыаҕар бэчээттэннэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложнай ул. №4 Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лист **Көндү сыананан атыылаанар Индекс — P0005.** Тиража — 1302 Бэчээкэ илии баттаньтын графига — 12:00 ч. 12.12.2016 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 12.12.2016 с.